

REKOMENDACIJOS

DĖL MIRUSIŲJŲ NUO COVID-19 LIGOS (KORONAVIRUSO INFEKCIJOS) PALAIKŲ TVARKYMO IR ŠARVOJIMO

2020-03-17

Sveikatos apsaugos ministerija, vadovaudamasi tarptautinių institucijų ir kitų šalių rekomendacijomis ir siekdama išvengti COVID-19 ligą (koronaviruso infekciją) plitimo, teikia rekomendacijas mirusiųjų nuo COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) palaikų tvarkymui ir šarvojimui.

Palaikų tvarkymas

- Mirusiojo kūnas mirties vietoje talpinamas į nepralaidų skysčiams plastikinį maišą ir pervežamas į lavoninę arba perduodamas laidojimo paslaugas teikiančiai įmonei.
  - mirusį asmenį talpinti į maišą rekomenduojama dviem asmenims;
  - kūną tvarkantys asmenys turi dėvėti visas asmenines apsaugos priemones (toliau – AAP) (vandeniui nepralaidų chalataų ilgomis rankovėmis arba chalataų ir neperšlampamą prijuostę, respiratorių, akinius arba veido skydelį, pirštines);
  - įdėjus kūną į maišą, maišo išorė dezinfekuojama;
  - prieš išvežant kūną iš patalpos, dezinfekuojamas ten esantis vežimėlis, o darbuotojai, šiame etape tvarkę kūną, nusiima ir palieka individualias apsaugos priemones;
  - ligoninės lavoninėje maišą leidžiama atidaryti ir parodyti giminėms. Lavoninės darbuotojas turi dėvėti visas AAP.
- Jei būtina atlikti autopsiją, kūną galima laikyti šaldytuve ir skrodimą atlikti tik laikantis standartinių apsaugos priemonių, dėvint tinkamas AAP ir užtikrinant tinkamą rankų higieną.
- Mirusiojo plovimas ir kitas paruošimas atliekamas tik dėvint visas AAP.
- Mirusiojo balzamavimas nerekomenduojamas, tačiau esant reikalui atliekant mirusiojo balzamavimą būtina laikytis standartinių apsaugos priemonių.
- Lavoninės darbuotojai, įstaigos, teikiančios kremavimo ir laidojimo paslaugas, turi būti informuoti, kad žmogus mirė nuo COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos).
- Darbuotojai, tvarkantys mirusiojo palaikus ir turintys tiesioginį sąlytį su mirusiojo kūnu, turi dėvėti vienkartinę neperšlampamą chalataų su ilgomis rankovėmis ir rankogaliais arba chalataų ir neperšlampamą prijuostę, nesterilias pirštines, antveidį arba akinius ir medicininę kaukę.
- Darbuotojai, atliekantys lavono skrodimą, turi dėvėti vienkartinę neperšlampamą chalataų su ilgomis rankovėmis, daleles filtruojantį respiratorių FFP2 arba FFP3, veido skydelį arba akinius, nuo įsipjovimų apsaugančias pirštines arba dvejus nesterilias pirštines, apsauginę avalynę (aulinius batus).
- Rekomenduojamos aerosolių susidarymo mažinimo priemonės skrodimo metu.
- Po panaudojimo tušti maišai turi būti šalinami kaip infekuotos medicininės atliekos.

Šarvojimas

- Asmenų, mirusių nuo COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos), šarvojimas negali būti vykdomas patalpose, kurioms nėra išduotas leidimas-higienos pasas.
- Nuo COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) mirusio asmens palaikus rekomenduojama kremuoti arba šarvoti uždarame karste.
- Šarvojimo salės ir joms priskirtos pagalbinės patalpos, kai iš jų tolimesnėms laidojimo procedūroms išnešami jose šarvoto asmens, mirusio nuo COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos), palaikai, turi būti valomos ir dezinfekuojamos, vadovaujantis parengtomis rekomendacijomis <http://sam.lrv.lt/uploads/sam/documents/files/KORONA/rekomendacijos%20del%20aplinkos%20valymo.pdf>

Rekomendacijos parengtos vadovaujantis šiomis tarptautinėmis rekomendacijomis:

1. World health organization. „*Infection prevention and control of epidemic- and pandemic-prone acute respiratory infections*“
(https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/112656/9789241507134_eng.pdf;jsessionid=32A39F4C055351CE896F6BC181CE5DFB?sequence=1)
2. Guidance COVID-19: infection prevention and control
<https://www.gov.uk/government/publications/wuhan-novel-coronavirus-infection-prevention-and-control/wuhan-novel-coronavirus-wn-cov-infection-prevention-and-control-guidance>